

COMBATRE L'IMPERIALISME PER A COMBATRE EL FEIXISME ¹

Lev Trotski

21 de setembre de 1938

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Combatir al imperialismo para combatir al fascismo”, en, *Escritos*, Tom X, Volum 1, Editorial Pluma, Bogotà, 1976, pp 33-36.

En política, allò més important i, al meu parer, més difícil és definir, per una banda, les *lleis generals* que determinen la lluita a mort que s'entaula en tots els països del món modern i, per l'altra banda, descobrir la *combinació especial* d'aquestes lleis per a cada país. Tota la humanitat actual, des dels obrers britànics als nòmades etiòps, viu lligada al jou de l'imperialisme. No cal oblidar-ho ni un sol minut. Però açò no significa que l'imperialisme es manifesta de la mateixa manera en tots els països. No. Alguns països són els conductors de l'imperialisme, altres les seues víctimes. Aquesta és la línia divisòria fonamental dels estats i nacions moderns. Des d'aquesta perspectiva, i només des d'ella, cal considerar el problema tan complex de *feixisme* i *democràcia*.

Per a Mèxic, per exemple, democràcia significa el desig d'un país semicolonial d'escapar a la dependència, de donar-los la terra als camperols, d'elevat el nivell cultural dels indis, etcètera. Amb d'altres paraules, els problemes democràtics a Mèxic són de caràcter progressiu i revolucionari. I què vol dir democràcia en Gran Bretanya? La conservació d'allò que existeix, sobretot del *domini* de la metròpoli sobre les colònies. El mateix s'aplica a França. En aquests països les banderes de la democràcia oculten l'hegemonia imperialista de la minoria privilegiada sobre la majoria oprimida.

De la mateixa manera, tampoc podem parlar del feixisme “en general”. A Alemanya, Itàlia i Japó el feixisme i el militarisme són les armes d'un imperialisme ambiciós, famolenc i, doncs, agressiu. Als països llatinoamericans el feixisme és l'expressió de la dependència més servil envers l'imperialisme estranger. Hem d'ésser capaços de descobrir, sota la forma política, el contingut econòmic i social.

En alguns cercles de la intel·liguència s'ha fet popular la idea de “la unificació de tots els estats democràtics” contra el feixisme. Considere que aquesta idea és fantàstica, quimèrica, apta només per a enganyar les masses, especialment els pobles dèbils i oprimits. ¿Realment, pot creure hom, tan sols per un moment, que Chamberlain, Daladier o Roosevelt són capaços de declarar una guerra per

a defensar el principi abstracte de “la democràcia”? Si el govern britànic amés tant la democràcia hauria donat la llibertat a l’Índia. I al igual França. Gran Bretanya prefereix la dictadura de Franco en Espanya a la dominació política dels obrers i camperols, perquè Franco pot ésser un agent de l’imperialisme britànic força més complaent i de confiança. Anglaterra i França no resistiren gens en lliurar-li Àustria a Hitler, encara que inevitablement li declararien la guerra si gosés ni tan sols tocar les seues colònies.

En conclusió, és impossible combatre el feixisme sense combatre l’imperialisme. Els països colonials i semicolonials han de lluitar primer que res contra el país imperialista que els oprimeix directament, més enllà que porte la màscara del feixisme o la de la democràcia.

Als països llatinoamericans, el millor mètode de lluita contra el feixisme, i el més segur, és la revolució agrària. L’aixecament del general Cedillo quedà en l’aire perquè Mèxic donà passos importants en aquest sentit. Al contrari, les cruels derrotes dels republicans en Espanya es deuen al fet que el govern d’Azaña, en aliança amb Stalin, suprimí la revolució agrària i el moviment independent dels treballadors. En els països febles i semicolonials, una política social conservadora, i més encara una de reaccionària, significa traïr, en el més ampli sentit de la paraula, la independència nacional.

Se’m preguntarà com s’explica que el govern soviètic, sorgit de la Revolució d’Octubre, aixafe el moviment revolucionari a Espanya. La resposta és ben simple: una nova casta burocràtica privilegiada, molt conservadora, àvida i tirànica, ha assolit elevar-se per damunt dels soviets. Aquesta burocràcia no confia en les masses; en té por. Cerca apropar-se a les classes governants, especialment als imperialistes “democràtics”. Per tal de provar que poden confiar en ell, Stalin està disposat a exercir en tot el món el paper de policia. La burocràcia stalinista i la seua agència, la Komintern, representen ara el major perill per a la independència i el progrés dels pobles dèbils i colonials.

Conec Cuba molt poc com per a permetre’m un judici independent sobre la vostra pàtria. Vostès poden jutjar millor que jo si les opinions dalt expressades s’apliquen a la situació de Cuba. En allò que em concerneix personalment, espere poder visitar la Perla de les Antilles i conèixer més de prop el seu poble, al que envie a través del vostre periòdic les meues salutacions més càlides i sincers.

¹ “Combatre l’imperialisme per a combatre el feixisme”, *Socialist Appeal*, 8 d’octubre de 1938 on portava el subtítol de “Declaració a un periòdic cubà.” El periòdic era *El País*.